

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

Торайғыров университетінің ХАБАРШЫСЫ

Экономикалық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК

Торайғыров университета

Экономическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-3552

№ 4 (2024)

Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета

Экономическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ93VPY00029686

выдано
Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность
публикация материалов в области экономики, управления,
финансов, бухгалтерского учета и аудита

Подписной индекс – 76133

<https://doi.org/10.48081/HMTV4251>

Бас редакторы – главный редактор
Давиденко Л. М.
доктор PhD

Заместитель главного редактора
Ответственный секретарь

Гребнев Л. С., *д.э.н., профессор*
Шеримова Н. М., *магистр*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Шмарловская Г. А.,	<i>д.э.н., профессор (Беларусь);</i>
Кунязов Е. К.,	<i>доктор PhD, доцент;</i>
Алмаз Толымбек,	<i>доктор PhD, профессор (США);</i>
Мукина Г. С.,	<i>доктор PhD, ассоц. профессор, доцент;</i>
Алтайбаева Ж. К.,	<i>к.э.н.</i>
Мусина А. Ж.,	<i>к.э.н., ассоц. профессор, доцент;</i>
Титков А. А.,	<i>к.э.н., доцент;</i>
Омарова А. Р.	<i>технический редактор.</i>

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели
Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов
При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

<https://doi.org/10.48081/YNYP3024>

**А. Азимхан¹, А. О. Алиева², А. Т. Сексенова³,
К. Б. Тлеуқабылова⁴, А. С. Рахманова⁵**

¹Торайғыров университет, Қазақстан Республикасы, Павлодар қ.

^{2,3,4,5}Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті,
Қазақстан Республикасы, Ақтөбе қ.

¹ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-4397-3561>

²ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-1131-9565>

³ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-8462-5934>

⁴ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1481-3091>

⁵ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-3345-1911>

*e-mail :armoni04@mail.ru

АГРОӨНЕРКӘСІП КЕШЕНІН МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ: ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ, МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

Ауыл шаруашылығы – бұл ел экономикасының негізгі тіректерінің бірі болып табылады. Бұл сала экономикалық өсімді қамтамасыз етуде, әлеуметтік тұрақтылықты сақтауда және азық-түлік қауіпсіздігін нығайтуда маңызды рөл атқарады. Агроөнеркәсіп кешені, әсіресе экономикалық дағдарыстар кезінде, тамақ және жеңіл өнеркәсіптерін дамытуда және әлеуметтік-экономикалық тұрақтылықты қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады. Агроөнеркәсіптік кешеннің тұрақты дамуын қамтамасыз етудің негізгі факторларының бірі – ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру мен өңдеудің экономикалық тиімділігіне бағытталу.

Бүгінде Павлодар облысы халық тұтынатын негізгі азық-түлік өнімдерінің 80 %-ын өзі өндіреді, ал сырттан келетін тауарлар көлемі жыл сайын төмендеп, олардың орнын отандық өнімдер басуда.

Мақаланың басты мақсаты – аграрлық сектордың қазіргі жағдайын бағалап, ауыл шаруашылығының алдында тұрған негізгі мәселелерді анықтау. Бұл мақалада елдің агроөнеркәсіп кешенінің экономикадағы рөлі түсіндіріліп, Павлодар облысының агроөнеркәсіптік кешеніне сипаттама берілген. Оның негізгі

бағыттары мен анағұрлым дамыған салалары көрсетілген. Сонымен қатар, аймақтың аграрлық саласын дамытуға бағытталған мемлекеттік саясатқа талдау жасалып, ауыл шаруашылығының, әсіресе мал және егін шаруашылықтарының дамуына назар аударылған. Агроөнеркәсіптік кешеннің әрі қарай даму әлеуеті анықталып, шешілуі тиіс мәселелер де көрсетілген.

Кілтті сөздер: агроөнеркәсіптік кешен, ауыл шаруашылығы, аймақ, несиелеу, ауыл шаруашылығы өнімі.

Кіріспе

Қазақстанның маңызды салаларының бірі – ауыл шаруашылығы. Бұл сала елдің азық-түлік және экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етумен қатар, ауылдық аймақтардың еңбек және қоныстану әлеуетін дамытуға ықпал етеді. Ауыл шаруашылығы экономиканың басты секторларының бірі ретінде үлкен маңызға ие.

Агроөнеркәсіптік кешеннің тұрақты дамуын қамтамасыз етудің негізгі факторларының бірі – ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру мен өңдеудің экономикалық тиімділігіне бағытталу. Бұл мақсатқа жету жерді, еңбек күшін, материалдық және шикізат ресурстарын кешенді әрі тиімді пайдалануды қажет етеді. Ресурстарды тиімді қолдану арқылы ауыл шаруашылығын дамыту негізгі мақсаттардың бірі болып саналады [1].

Материалдар мен әдістері

Ауыл шаруашылығын қолдауға бағытталған мемлекеттік саясат мәселелері көптеген ғылыми зерттеушілердің, сондай-ақ халықаралық және ұлттық ұйымдардың назарында болып келеді. Зерттеу барысында ақпараттарды талдау және синтездеу әдістері қолданылды, әртүрлі мәліметтер топтастырылып, нәтижелерді көрнекі көрсету үшін графикалық сызбалар пайдаланылды.

Нәтижелер және талқылау

Агроөнеркәсіптік кешен (АӨК) – бұл елдің экономикасындағы маңызды және ірі секторлардың бірі, оның тұрақтылығы бүкіл экономиканың жағдайына, азық-түлік қауіпсіздігіне және халықтың өмір сүру деңгейіне тікелей әсер етеді. АӨК-тің жағдайы көбінесе аймақтың азық-түлік қауіпсіздігіне (өзін-өзі қамтамасыз ету) және оның саяси-экономикалық тұрақтылығына байланысты анықталады. Ауыл шаруашылығы халықты сапалы азық-түлікпен қамтамасыз етуде және табиғи ортаны сақтауда үлкен рөл атқарады.

АӨК құрылымына, әдетте, ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру, қайта өңдеу, сақтау және өткізу, сондай-ақ АӨК-ке қажетті өндіріс құралдарын өндіру және қызмет көрсету салалары кіреді (1-сурет) [2].

Сурет 1 –Агроөнеркәсіптік кешеннің құрылымдық кешенді салалары

Павлодар облысында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірудің басты бағыттары ретінде астық, ет, сүт, жұмыртқа, картоп және көкөніс өндірісі, сондай-ақ қайта өңдеу өнімдері ерекше орын алады [3].

2022 жылы өңірдің ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі 517,4 млрд теңгені құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда 88,3 млрд теңгеге немесе 20,5 %-ға артық, Бұл өсім, негізінен, 2022 жылы өсімдік шаруашылығының 2020 және 2021 жылдарға қарағанда айтарлықтай артуымен байланысты болды (1-кесте).

Кесте 1– Павлодар облысының ауыл шаруашылығы өнімінің жалпы шығарылымы, млрд. теңге

Көрсеткіштер	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.
Ауыл шаруашылығы өнімінің жалпы шығарылымы	429,1	517,4	411,9
Өсімдік шаруашылығы	260,6	314,0	183,7
Мал шаруашылығы	167,4	203,2	227,2

1-кесте деректеріне сәйкес, 2023 жыл фермерлер үшін вегетациялық кезеңдегі құрғақшылық салдарынан қиын жыл болды. Бұл жағдай егіннің жойылуына және егіс алқаптарының қысқаруына алып келді. 2023 жылы өсімдік шаруашылығының жалпы өнім көлемі 2022 жылмен салыстырғанда

81,4 млрд тенгеге азайды. Дегенмен, мал шаруашылығы саласында он динамика байқалды [4].

Ауыл шаруашылығы өнімінің жалпы көлемінің құрылымын 2-суреттен көруге болады.

Сурет 2 – Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің құрылымы, %

2-суреттегі деректерге сүйенсек, 2020 жылдар аралығында өңірдің ауыл шаруашылығы құрылымында мал шаруашылығы өнімдерінің үлесі басым болған. Алайда, 2021 жылы құрылым айтарлықтай өзгеріске ұшырап, өсімдік шаруашылығының үлесі 2020 жылғы 41,5 %-дан 2021 жылы 60,7 %-ға дейін артқан (өсім 19,2 %-ды құраған). Ал мал шаруашылығының үлесі сол кезеңде 10,2 %-ға қысқарған. 2022 жылы да осыған ұқсас үрдіс жалғасқан.

2023 жылы өсімдік шаруашылығының үлесі қайтадан қысқарып, 44,5 %-ды құраған. Бұл төмендеу фермерлердің вегетациялық кезеңдегі құрғақшылық салдарынан қиындықтарға тап болуымен түсіндіріледі.

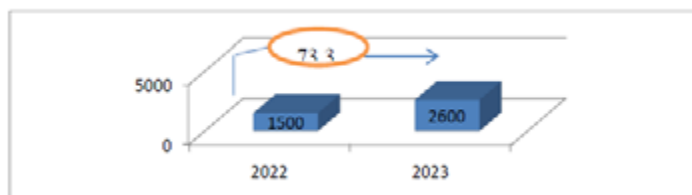
Мемлекет аграршыларды қолдау мақсатында егін жинау науқаны үшін қаржылық және материалдық-техникалық қолдау шараларын қабылдаған [5].

Сүтті мал шаруашылығын дамыту аясында АӨК жобалары жеңілдетілген кредиттеу бағдарламасы бойынша қаржыландырылды. Бұл мақсатта ККМ кредиттеуіне 10 млрд тенге бөлінді.

«2023 жылы «Ауыл Аманаты» жобасы аясында республикалық бюджеттен 1,5 млрд тенге бөлініп, нәтижесінде кемінде 318 жаңа жұмыс орны ашылды. 1,5 млрд тенгеге барлығы 192 шағын несие берілді (Тереңкөл, Екібастұз – 20, Ақсу – 18, Павлодар – 17, Аққулы – 16, Баянауыл, Ертіс, Май, Успен – 14, Павлодар қ. – 13, Железин – 12, Ақтоғай – 11, Шарбақты – 9). Бөлінген қаржы толығымен игерілді.

2023 жылы облыстың республикалық бюджетінде агроөнеркәсіптік кешенде 560 жаңа жұмыс орнын құру үшін 2,6 млрд тенге бөлінген.

2022–2023 жылдардағы «Ауыл Аманаты» бағдарламасы бойынша қаржыландыру 3-суретте көрсетілген.

Сурет 3 – «Ауыл Аманаты» бағдарламасы бойынша қаржыландыру, млн. теңге

3-суретке сәйкес, 2022-2023 жылдары «Ауыл Аманаты» бағдарламасы аясында 4100 млн теңге бөлінді. Бұл қаражаттың 4,1 млрд теңгесінен 1,5 млрд теңгесі көктемгі дала жұмыстарын жүргізу және егін жинау науқаны барысында жанар-жағармай шығындарын арзандатуға жұмсалады. Сонымен қатар, мал шаруашылығының өнімділігін арттыру мен өнім сапасын жақсарту үшін 1,5 млрд теңге, асыл тұқымды мал шаруашылығын қолдауға 1,1 млрд теңге бөлінді [6].

2022-2023 жылдардағы өңірдің ауыл шаруашылығын қаржыландыру 4-суретте көрсетілген.

Сурет 4 –Аймақтың ауыл шаруашылығын қаржыландыру көлемі, млрд. теңге

4-суретке сәйкес, 2022 жылы барлық деңгейдегі бюджеттерден жалпы 51,06 млрд теңге бөлініп, толық игерілді. Оның ішінде республикалық бюджеттен 18,9 млрд теңге (субсидиялар – 7,4 млн теңге) және жергілікті бюджеттен 32,1 млрд теңге (субсидиялар – 31,8 млн теңге) қаржы бөлінген.

2023 жылы барлық деңгейдегі бюджеттерден 37,7 млрд теңге жұмсалған.

Павлодар облысының аграрлық секторының қазіргі жағдайы мен даму үрдістеріне жүргізілген талдау нәтижесінде мемлекеттік қолдаудың әсерімен анықталған негізгі проблемалар 5-суретте көрсетілген.

Сурет 5 – Ауыл шаруашылығы өндірісін дамытудың негізгі мәселелері

5-суретке сәйкес, ішкі нарықты қанықтыру және отандық ауыл шаруашылығы өнімдерінің экспорттық әлеуетін дамыту мәселелері:

а) Мал шаруашылығын дамыту мәселелері:

Ауыл шаруашылығы жануарлары мен құстарының өнімділігі төмен;

Азықтық базамен қамтамасыз ету жеткіліксіз;

Асыл тұқымды мал басының үлесі төмен;

Жемшөп және жемшөп дақылдарының егіс алқаптарының жетіспеушілігі;

Жайылымдық жерлердің тиімді пайдаланылмауы;

б) Өсімдік шаруашылығын дамыту мәселелері:

Ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқаптарын әртараптандырудың жеткіліксіз қарқыны;

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің тиімді пайдаланылмауы;

Ғылыми негізделген ауыспалы егістерді сақтамау;

Ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілердің (АШТӨ) химиялық өндеу құралдарын (тыңайтқыштар, пестицидтер және т. б.) жеткіліксіз қолдануы;

АШТӨ-нің техникалық және технологиялық жабдықталуының төмен деңгейі [7].

Мемлекеттік қолдаудың қаржылық шараларымен байланысты мәселелері:

АШТӨ-нің көпшілігі үшін несиелер мен субсидиялардың қолжетімділігі төмен деңгейде;

Субсидиялауды нәтижеге байланыстырудың және өңірлердің мамандануының жоқтығы;

Шағын АШТӨ үшін инвестициялық субсидиялар қолжетімсіз, ал ірі өндірістердің мақсатты көрсеткіштерінің орындалуын бақылау әлсіз;

АӨК субъектілеріне несие беру, ауыл шаруашылығы техникасы мен жануарларына, сондай-ақ технологиялық жабдыққа лизинг беру кезінде сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялау екінші деңгейдегі банктер мен лизингтік компанияларды пайыздық мөлшерлемелерді төмендетуге ынталандырмайды;

Қарыздар бойынша міндеттемелерді орындамау мәселелерінің қайта туындау тәуекелдері және қаржылық сауықтыруға қарамастан банкроттық қаупі [8].

Ауыл шаруашылығын ғылыми және кадрлық қамтамасыз етудегі проблемалар:

Аграрлық ғылым мен білімнің бизнеспен өзара әрекеттесуінің әлсіздігі, тартымдылықтың төмен деңгейі, отандық аграрлық ғылымға және бизнестен білімге деген сенімнің жеткіліксіздігі;

Ауыл шаруашылығы техникасы мен ғимараттардың жоғары тозуы, ескірген зертханалық жабдықтар;

Озық технологияларды енгізудің әлсіздігі, автоматтандыру деңгейінің төмендігі;

Дарынды жастар арасында аграрлық ғылым мен білім беру жүйесінің тартымдылығының төмендігі, ынталандыру мен жалақының жеткіліксіздігі;

Ғылыми кадрлар мен профессор-оқытушылар құрамының қартаюы, сабақтастықтың болмауы [9].

Қорытынды

Ауыл шаруашылығы өндірісінің тиімділігін арттыру және мемлекеттік қолдау тетіктерін жетілдіру 6-суретте көрсетілген басым бағыттарды іске асыру негізінде жүзеге асырылады [10].

Сурет 6 – Аграрлық секторды дамытудың басым бағыттары

Сондықтан, көрсетілген басым бағыттарды жүзеге асыру ауыл шаруашылығы өндірісінің тиімділігін жоғарылатуға және мемлекеттік қолдау тетіктерін жетілдіруге ықпал жасайды.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 **Есенғалиева, С. М., Мансурова, М. А., Махмудов, А. Д., Федорченко, Л. В.** Современное состояние и тенденции развития животноводства в Республике Казахстан [Текст] // Economics: the strategy and practice. – 2021. – №16 (2). – С. 134–144

2 Сельское, лесное и рыбное хозяйство в Республике Казахстан (Текст)/ Статистический сборник. Астана 2022. – 134 с. [Электронный ресурс]. – URL: – <http://stat.gov.kz>.

3 Halyk research. Обзор развития сельского хозяйства в Казахстане [Текст]. 21 декабря 2023 г. – 24 с. [Электронный ресурс]. – URL: https://halykfinance.kz/download/files/analytics/AC_agriculture_development.pdf.

4 План развития Павлодарской области на 2021–2025 годы (утвержден решением Павлодарского областного маслихата от 9 декабря 2022 года № 213/19). [Электронный ресурс]. – URL: https://continent-online.com/Document/?doc_id=35070466#pos=0;0.

5 **Brel-Kisseleva, I. M., Estanov, A. K., Marsalek, M., Nurenberg, A. S.** Selection and breeding work with the kalmyk breed cattle in northern Kazakhstan [Text] // 3i: intellect, idea, innovation. – 2022. – № 3. – С. 86–92.

6 ҚР-ның Ұлттық статистика бюросы. Ұлттық шоттар статистикасы. [Электрондық ресурс]. – URL: – <https://stat.gov.kz/api/iblock/element/5284/file/kk/> (Қаралған күні 10.06.2023)

7 Гизатуллин, Х. Н., Гарипов, Ф. Н., Гарипова, З. Ф. Проблемы управления структурными преобразованиями региональной экономики // *Ekonomika regiona*. – 2018. – Том 14. – V. 1. – P. 43–52. – DOI: [10.17059/2018-1-4](https://doi.org/10.17059/2018-1-4).

8 Государственная программа развития регионов на 2020–2025 годы. [Электронный ресурс]. – URL: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/P1900000990>.

9 Гриднева, Е. Е., Калиакпарова, Г. Ш., Калманова, Н. М. Развитие животноводства в Республике Казахстан: проблемы и пути их решения [Текст] // Проблемы агрорынка. – 2020. – № 2. – С.119–125.

10 Керімбек, Ф. Е., Сартова, Р. Б., Айгужинова, Д. З. Проблемы повышения конкурентоспособности агропромышленного производства // Проблемы агрорынка. – № 3 июль-сентябрь. – 2016. – С. 35–39.

REFERENCES

1 Esengalieva, S. M., Mansurova, M. A., Mahmudov, A. D., Fedorchenko, L. V. *Sovremennoe sostoyanie i tendencii razvitiya zhivotnovodstva v Respublike Kazakhstan* [Current state and development trends of livestock farming in the Republic of Kazakhstan] [Text] // *Economics: the strategy and practice*. – 2021. – 16 (2). – P. 134–144.

2 Sel'skoe, lesnoe i rybnoe hozyajstvo v Respublike Kazakhstan [Agriculture, forestry and fisheries in the Republic of Kazakhstan] // *Statisticheskij sbornik* [Text]. – Astana, 2022. – 134 P. [Electronic resource]. – URL: – <http://stat.gov.kz>.

3 Halyk research Obzor razvitiya sel'skogo hozyajstva v Kazahstane [Overview of agricultural development in Kazakhstan] [Text]. – 21 dekabrya 2023. – 24 P. [Electronic resource]. – URL: – https://halykfinance.kz/download/files/analytics/AC_agriculture_development.pdf

4 Plan razvitiya Pavlodarskoj oblasti na 2021–2025 gody (utverzhen resheniem Pavlodarskogo oblastnogo maslihata ot 9 dekabrya 2022 goda № 213/19). [Development Plan of the Pavlodar region for 2021–2025 (approved by the decision of the Pavlodar regional maslikhat dated December 9, 2022 No. 213/19)] [Electronic resource]. – URL: https://continent-online.com/Document/?doc_id=35070466#pos=0:0

5 Brel-Kisseleva, I. M., Estanov, A. K., Marsalek, M., Nurenberg, A. S. Selection and breeding work with the kalmyk breed cattle in northern Kazakhstan [Text] // 3i: intellect, idea, innovation. – 2022. – № 3. – P. 86–92.

6 QR-nyń Ulttyq statistika bıırosy. Ulttyq shottar statistikasy [National Bureau of Statistics of the Republic of Kazakhstan. National accounts statistics]. [Elektrondyq resurs]. – URL: – <https://stat.gov.kz/api/iblock/element/5284/file/kk/> (Qaralǵan kúni 10.06.2023)

7 **Gizatullin, Kh. N., Garipov, F. N., Garipova, Z. F.** Problemy upravleniya strukturnymi preobrazovaniyami regional'noj ekonomiki [Problems of management of structural transformations of the regional economy] [Text] // Economics of the region. – 2018. – Volume 14. Issue. 1. – P. 43–52. DOI: [10.17059/2018-1-4](https://doi.org/10.17059/2018-1-4).

8 Gosudarstvennaya programma razvitiya regionov na 2020 – 2025 gody. [State Program for the Development of Regions for 2020–2025] [Electronic resource]. – URL: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/P1900000990>

9 **Gridneva, E. E., Kaliakparova, G. Sh., Kalmanova, N. M.** Razvitie zhivotnovodstva v Respublike Kazakhstan: problemy i puti ih resheniya [Development of livestock farming in the Republic of Kazakhstan: problems and ways to solve them] [Text] // Problemy agrorynka. – 2020. – № 2. – P. 119–125.

10 **Kerimbek, F. E., Sartova, R. B., Aıǵýjınova, D. Z.** Agroónerkásiptik óndiristiń básekege qabiletiligin arttırý máseleleri [Problems of increasing the competitiveness of agro-industrial production] // Agrarynka máseleleri. – № 3 shilde-qyrkúek. – 2016. – P. 35–39.

10.10.24 ж. баспаға түсті.

18.10.24 ж. түзетулерімен түсті.

11.11.24 ж. басып шығаруға қабылданды.

А. Азимхан¹, А. О. Алиева², А. Т. Сексенова³,
К. Б. Тлеуқабылова⁴, А. С. Рахманова⁵

¹Торайгыров Университет, Республика Казахстан, г. Павлодар

^{2, 3, 4, 5}Актюбинский региональный университет имени К. Жубанова,

Республика Казахстан, г. Актөбе

Поступило в редакцию 10.10.24

Поступило с исправлениями 18.10.24

Принято в печать 11.11.24

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМЫ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА

Сельское хозяйство—одна из важнейших отраслей экономики страны.

Агропромышленный комплекс является важнейшей отраслью экономики и играет ключевую роль в преодолении экономического кризиса, развитии пищевой и легкой промышленности, обеспечении политико-социальной стабильности. 80 процентов социально значимых видов продуктов питания, потребляемых населением, Павлодарская область производит сама сегодня. Доля товаров, поступающих извне, с каждым годом снижается, и их заменяют отечественные продукты.

Целью статьи является проведение всестороннего анализа сельского хозяйства с акцентом на оценку текущей ситуации и выявление основных проблем, стоящих перед аграрным сектором.

В статье дается определение роли агропромышленного комплекса в развитии экономики страны. Дана характеристика агропромышленного комплекса Павлодарской области с указанием его основных направлений и выделены наиболее развитые отрасли. Проведен анализ государственной политики по развитию агропромышленного комплекса региона. В рамках отраслей комплекса проведен количественный и качественный анализ показателей развития АПК. Особое внимание уделяется анализу развития сельского хозяйства, особенно животноводства и земледелия. Определены вопросы, которые необходимо решить, определен потенциал для дальнейшего развития АПК.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, сельское хозяйство, регион, кредитование, сельскохозяйственная продукция.

*A. Azimkhan¹, A. Aliyeva², A. Seksenova³, K. Tleukabylova⁴,
A. Rakhmanova⁵*

¹Toraighyrov University, Republic of Kazakhstan, Pavlodar;

^{2,3,4,5}Aktobe Regional University named after K.Zhubanov,

Republic of Kazakhstan, Aktobe.

Received 10.10.24

Received in revised form 18.10.24

Accepted for publication 11.11.24

THE CURRENT STATE, PROBLEMS AND MAIN DIRECTIONS OF STATE SUPPORT FOR THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

Agriculture is one of the most important sectors of the country's economy. The agro-industrial complex is the most important branch of the economy and plays a key role in overcoming the economic crisis, developing the food and light industry, and ensuring political and social stability.

The Pavlodar region produces 80 percent of socially significant types of food consumed by the population itself today. The share of goods coming from outside is decreasing every year, and they are being replaced by domestic products. The purpose of the article is to conduct a comprehensive analysis of agriculture with an emphasis on assessing the current situation and identifying the main problems facing the agricultural sector.

The analysis of the state policy on the development of the agro-industrial complex of the region is carried out. A quantitative and qualitative analysis of the indicators of the development of the agro-industrial complex was carried out within the framework of the branches of the complex. Special attention is paid to the analysis of the development of agriculture, especially animal husbandry and agriculture. The issues that need to be resolved have been identified, and the potential for further development of the agro-industrial complex has been identified.

Keywords: agro-industrial complex, agriculture, region, lending, agricultural products.

Теруге 26.11.2024 ж. жіберілді. Басуға 26.12.2024 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

5,04 Mb RAM

Шартты баспа табағы 17,4

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген: А. К. Мыржикова

Корректоры: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Тапсырыс № 4316

Сдано в набор 26.11.2024 г. Подписано в печать 26.12.2024 г.

Электронное издание

5,04 Mb RAM

Усл.п.л. 17,4. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка: А. К. Мыржикова

Корректорлар: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Заказ № 4316

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz

www.vestnik-economic.tou.edu.kz